

GEWIJZIGD VASTGESTELD 19 DECEMBER 2024

Grondstoffenplan gemeente Doetinchem
2025-2028

Te besluiten om:

1. De doelstelling van 65% recycling in 2028 vast te stellen.
2. De volgende speerpunten te hanteren als basis voor het nieuwe grondstoffenplan:
 - 2.1 Stimulering van afvalpreventie en producthergebruik
 - 2.2 Minder service op restafval en meer service op grondstoffen
 - 2.3 Focus op de kwaliteit van grondstoffen
 - 2.4 Focus op de kwaliteit van de leefomgeving
3. Voor nieuwe wijken omgekeerd inzamelen (restafval brengen, grondstoffen aan huis) standaard in te voeren.
4. Voor bestaande wijken onderzoek te doen naar mogelijkheden, bereidheid en gevolgen van de invoering van omgekeerd inzamelen in 2027/2028.
5. De financiële prikkel voor restafval uit te breiden naar al het grof restafval van de gemeente Doetinchem.
6. Op basis van bovengenoemde het grondstoffenplan 2025-2028 vast te stellen (bijlage 1) en de aanvullende structurele kosten van € 31.800,- met ingang van 2026 mee te nemen bij de berekening van de kostendekkende tarieven afvalstoffenheffing als onderdeel van de begroting 2026.

Inleiding

Met het grondstoffenplan 2020-2024 hebben we met 23 maatregelen mooie stappen gezet richting de landelijke doelstelling van 100 kg restafval per inwoner per jaar. In de gemeente Doetinchem werd 35% minder fijn restafval ingezameld. Met het betalen voor restafval gingen we van gemiddeld 165 kg fijn restafval per inwoner naar 106 kg per inwoner. Met het grondstoffenplan 2025-2028 willen we de hoeveelheid huishoudelijk restafval nog verder terugdringen. Daarnaast heeft het plan als hoofddoel om zoveel mogelijk recyclebare grondstoffen te genereren. Dit bereiken we door inwoners hun afval beter te laten scheiden, hiervoor goede voorzieningen te creëren en door afvalpreventie.

Argumenten

1.1. Dit is een haalbare doelstelling

We sluiten hiermee aan bij de landelijke doelstelling van 60% recycling in 2030 en 65% in 2035. De landelijke doelstelling voor 2030 is nu al gehaald. Het huidige recycling percentage van de gemeente Doetinchem is ongeveer 61%. Op basis van ons huidig recycling percentage verwachten wij dat de doelstelling van 2035 met een goede mix van maatregelen in 2028 haalbaar is.

Het recyclingpercentage is het percentage van al het afval dat daadwerkelijk gerecycled wordt.

1.2 Deze doelstelling sluit aan bij het uiteindelijke doel van gescheiden afvalinzameling

Het uiteindelijke doel van gescheiden afvalinzameling is dat zoveel mogelijk grondstoffen worden gerecycled tot nieuwe grondstoffen.

De vorige (ook landelijke) doelstelling van de gemeente Doetinchem, was een afname van het restafval naar 100 kg restafval per inwoner per jaar. Dit blijft wel de stip op de horizon. De afname van restafval blijft heel belangrijk, maar mag niet ten koste gaan van de kwaliteit en daarmee de recycling van de grondstoffen van onze gemeente.

2.1.1 Afvalpreventie en producthergebruik sluiten aan op het plan van aanpak circulaire economie

U hebt dit plan van aanpak op 27 juni 2024 vastgesteld. Dit plan richt zich op vijf speerpunten. Eén van de vijf speerpunten is Circulaire consumptiegoederen. Het gemeentelijke beleid over circulaire consumptiegoederen is in dit grondstoffenplan uitgewerkt.

We stellen in dit grondstoffenplan onder andere voor, om afvalpreventie structureel op te nemen in de communicatie. Daarnaast stimuleren we het opzetten van buurtinitiatieven voor lenen of delen van goederen en onderzoeken we de mogelijkheid van de invoer van de zogenaamde ja-ja-sticker ter voorkoming van papierafval.

2.2.1 Dit speerpunt bevordert een betere afvalscheiding

Omgekeerd inzamelen houdt in dat restafval niet meer aan huis wordt opgehaald en door bewoners naar een ondergrondse container wordt gebracht. De servicegraad voor restafval gaat daarmee omlaag. Alleen de grondstoffen papier, GFT+E en PBD worden aan huis opgehaald. De servicegraad voor grondstoffen blijft daarmee hoog. Wanneer het aanbieden van restafval meer moeite kost, gaan bewoners automatisch hun afval beter scheiden, zodat zij hun restafval minder vaak hoeven aan te bieden.

Het omgekeerde geldt voor het aanbieden van grondstoffen. Als dit makkelijker wordt gemaakt, gaan bewoners ook automatisch beter scheiden.

2.3.1 Verhoging van de kwaliteit van de grondstoffen sluit aan op de recyclingdoelstelling van de gemeente Doetinchem.

Hoe beter de kwaliteit van de grondstoffen, hoe meer grondstoffen gerecycled kunnen worden tot nieuwe grondstoffen of producten.

2.3.2 Een hogere kwaliteit van de grondstoffen is kostenbesparend

Hoe hoger de kwaliteit, hoe minder afkeur van ingezamelde grondstoffen. Dit is met name van belang voor de plastic verpakkingen (PBD). Bij afkeur loopt Buha haar inzamelvergoeding mis en betaalt Buha bovendien een restafval tarief voor afgekeurd PBD.

3.1 In nieuwe wijken verwachten we weinig weerstand van bewoners

Voor nieuwe bewoners is omgekeerd inzamelen meteen de norm. Zij ervaren geen verandering.

3.2 Huishoudens van nieuwe wijken krijgen meer ruimte op hun kavel

Er komt 1 minicontainer minder op hun kavel te staan ten opzichte van huishoudens in bestaande wijken. Dit is vooral prettig voor huishoudens met kleine kavels.

4.1 Hierdoor kunnen we een voorstel over omgekeerd inzamelen goed onderbouwen

De komende twee jaar worden benut om per wijk te onderzoeken wat de belangstelling is voor omgekeerd inzamelen en of er voldoende ondergrondse containers zijn voor restafval. Zo kan voor de tweede helft van dit grondstoffenplan een concreet voorstel worden gedaan over deze inzamelmethode.

Daarnaast wordt in de wijken goed gekeken naar het aantal ondergrondse containers voor glas en papier (voor inwoners van hoogbouw), zodat bewoners deze grondstoffen goed kunnen aanbieden. Als alle bewoners goed gefaciliteerd worden, is het makkelijker om afval te scheiden en dit komt de resultaten ten goede.

5.1 Het laten betalen voor al grof huishoudelijk restafval is een randvoorwaarde voor de realisatie van het circulair ambachtscentrum

De verwachting is dat in 2026 het circulair ambachtscentrum opengaat. Vanaf dan wordt er afgerekend via een weegbrug, waarbij grof huishoudelijk afval en andere betaalde afvalstromen per 10 kg voor een vast tarief wordt afgerekend. Het grootste deel van de grof huishoudelijke afvalstromen blijft net als nu gratis.

Op dit moment zijn er twee locaties waar inwoners hun grof huishoudelijk restafval kunnen aanbieden. Bij Kringloop Aktief mogen bewoners gratis verkoopbare en onverkoopbare spullen aanbieden. De onverkoopbare spullen worden als grof huishoudelijk afval afgevoerd. Bij het brengpunt van Buha kan het overig grof restafval eventueel tegen betaling worden aangeboden.

Wanneer het circulair ambachtscentrum gereed is, kunnen inwoners alle (grove) afvalstromen op één locatie kwijt. Het circulair ambachtscentrum wordt dan onderverdeeld in:

1. inname van bruikbare/verkoopbare huisraad;
2. perron voor gratis afvalstromen;
3. perron voor betaalde afvalstromen.

De inzameling aan huis zal ook op dit principe moeten worden aangepast.

5.2 Het laten betalen voor al het grof huishoudelijk afval sluit aan bij de werkwijze van omringende regiogemeentes

Als voorbeeld noemen we de gemeente Bronckhorst, waar bij Kringloop Aktief alleen verkoopbare spullen kunnen worden aangeboden. Kapotte huisraad en andere onverkoopbare spullen worden tegen betaling als grof huishoudelijk restafval aangeboden bij een brengpunt. Ook andere gemeenten in Twente en Zutphen werken op deze wijze.

5.3 Het laten betalen voor al het grof huishoudelijk restafval bevordert de afvalscheiding.

Dit is ook gebleken uit het vorige grondstoffenplan. Een financiële prikkel stimuleert inwoners hun afval beter te scheiden. Dit geldt ook voor grof huishoudelijk restafval.

6.1 Met dit grondstoffenplan verwachten wij de recycling doelstelling van de gemeente Doetinchem te halen

Het grondstoffenplan geeft een goede invulling aan eerdergenoemde speerpunten, Voor elk speerpunt zijn één of meer maatregelen opgesteld. We noemen hier als voorbeeld de geleidelijke invoer van omgekeerd inzamelen, projecten ter bevordering van de kwaliteit van de grondstoffen en het invoeren van de zgn. jaja sticker.

Financiën

Het vorige grondstoffenplan heeft voor de verwerking van grondstoffen en restafval een besparing opgeleverd. De verwachte extra kosten en investeringen zijn binnen de geschatte hoeveelheid gebleven. Netto levert het grondstoffenplan daarom € 120.000,- op ten opzichte van "niets doen". Als de maatregel "betalen voor restafval" niet zou zijn ingevoerd, dan zouden de totale afvalkosten in 2024 € 120.000,- hoger zijn dan de huidige kosten. Dit komt vrijwel overeen met de aannahme in het vorige raadsbesluit. (bijlage 2).

In ditzelfde raadsvoorstel staat ook de verwachting van een verdere afname van het restafval in 2025. Deze verdere afname zet zich naar verwachting niet door. De hoeveelheid restafval blijft nu min of meer gelijk. Dit betekent dat de totale afvalkosten voor 2024 gelijk blijven aan die van 2025.

Voor het nieuwe grondstoffenplan van de gemeente Doetinchem worden de komende jaren onderstaande aanvullende kosten verwacht. Voor een precieze detaillering van de kosten verwijzen wij u naar pagina 26 van het grondstoffenplan.

Jaartal	2025	2026
Structurele kosten	€ 0,00	€ 31.800,-

De aanvullende structurele kosten van € 31.800,- met ingang van 2026 worden meegenomen bij de berekening van de kostendekkende tarieven afvalstoffenheffing als onderdeel van de begroting 2026.

Na twee jaar volgt een tussenevaluatie. Er volgt dan een nieuw raadsvoorstel over omgekeerd inzamelen en eventuele andere maatregelen, met een inschatting van de kosten. Indien noodzakelijk zullen de financiële consequenties meegenomen worden bij de berekening van de kostendekkende tarieven afvalstoffenheffing, als onderdeel van de begroting.

In de raadsvergadering van 29 april 2021 is er een besluit genomen over het circulair ambachtscentrum. Voor de realisatie van het circulair ambachtscentrum staat de gemeente Doetinchem garant voor een lening van € 4.000.000,-. In 2023 is een extra garantstelling aangevraagd van € 600.000,- vanwege de stijgende prijzen. De verwachting is dat dit binnen de vastgestelde investeringsruimte van € 4.600.000,- kan worden gerealiseerd.

Naar verwachting worden de structurele lasten (afschrijving en personeelskosten) van het circulair ambachtscentrum terugverdiend door een besparing op de verwerking van het grof huishoudelijk afval. Daarnaast worden de tarieven voor de betaalde afvalstromen aangepast aan de tarieven in de regio.

In de belastingverordening en begroting van 2026 komt een voorstel over de nieuwe tarieven voor het circulair ambachtscentrum.

Kanttekeningen

4.1 Omgekeerd inzamelen heeft mogelijk tot gevolg dat er meer zwerfafval ontstaat in de openbare ruimte en dat er meer afval wordt gedumpt.

We richten de nieuwe containerlocaties zo in, dat deze niet uitnodigen tot bijplaatsing van afval.

Daarnaast zijn in het grondstoffenplan twee maatregelen opgenomen om dumpingen en bijplaatsingen te voorkomen. Deze maatregelen zijn een voortzetting van de maatregelen uit het huidige grondstoffenplan.

Bij het onderzoek naar de mogelijkheden voor omgekeerd inzamelen betrekken we waar mogelijk bewoners uit de wijk.

4.2 Omgekeerd inzamelen heeft mogelijk een gevolg voor de kwaliteit van de grondstofstromen

In het grondstoffenplan staan twee projecten genoemd, ter bevordering van de kwaliteit van de grondstoffen. Eén project is gericht op laagbouw, waarbij via controle van de containers, monitoring en gerichte communicatie de kwaliteit van het PBD, en in een later stadium ook GFT, wordt verbeterd. Het andere project richt zich op hoogbouw. Afvalcontainers worden van binnen naar buiten verplaatst, omdat gebleken is dat in een aantal hoogbouwcomplexen de kwaliteit van afval uit in pandige containers onvoldoende is. Daarbij speelt ook veiligheid een rol.

Doetinchem, 11 december 2024

5.1 Het laten betalen voor al het grof huishoudelijk restafval roept mogelijk weerstand op bij de bewoners van de gemeente Doetinchem

De opening van het circulair ambachtscentrum wordt voorafgegaan door een intensieve communicatiecampagne. Tijdens deze campagne wordt nadrukkelijk aandacht besteed aan de nieuwe manier van betalen van al het grof huishoudelijk restafval. We leggen onder andere uit waarom betalen voor al het grof restafval noodzakelijk is, hoe het in zijn werk gaat en vooral ook wat bewoners zelf kunnen doen om grof huishoudelijk afval te voorkomen.

5.2 Het laten betalen voor grof huishoudelijk restafval heeft mogelijk tot gevolg dat er grof afval wordt gedumpt

Mogelijk gebeurt dit wel in de beginfase. Na een periode van gewenning verwachten we dat extra dump van grof afval weer afneemt. Dit blijkt ook uit ervaringen van omliggende gemeenten zoals bijvoorbeeld de gemeente Bronckhorst.

Vervolg

Het besluit over het grondstoffenplan 2025-2028 wordt gecommuniceerd in de gebruikelijke kanalen. In 2025 worden de begroting en de belastingverordening 2026, en de afvalstoffenverordening aangepast aan de genomen besluiten.

U zult bij alle belangrijke tussenstappen via raadsmededelingen worden geïnformeerd.

Bijlagen

1. Grondstoffenplan 2025-2028
2. Raadsbesluit grondstoffenplan 2020-2024

Burgemeester en wethouders van Doetinchem,
De secretaris, De burgemeester,

mr. G.A. Karssenbergh

mr. M. Boumans MBA MPM

De raad van de gemeente Doetinchem;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders over Grondstoffenplan gemeente Doetinchem 2025-2028;

gelet op artikel 10.14 van de wet Milieubeheer;

b e s l u i t :

1. De doelstelling van 65% recycling in 2028 vast te stellen.
2. De volgende speerpunten te hanteren als basis voor het nieuwe grondstoffenplan:
 - 2.1 Stimulering van afvalpreventie en productthergebruik
 - 2.2 Minder service op restafval en meer service op grondstoffen
 - 2.3 Focus op de kwaliteit van grondstoffen
 - 2.4 Focus op de kwaliteit van de leefomgeving
3. Voor nieuwe wijken omgekeerd inzamelen in te voeren.
4. De resultaten hiervan af te wachten en daarna het onderzoek te starten naar de mogelijkheden, bereidheid en gevolgen van omgekeerd inzamelen en hier bij het volgende grondstoffenplan (2029-2033) op terug te komen.
5. De financiële prikkel voor restafval uit te breiden naar al het grof restafval van de gemeente Doetinchem.
6. Op basis van bovengenoemde het grondstoffenplan 2025-2028 vast te stellen (bijlage 1) en de aanvullende structurele kosten van € 31.800,- met ingang van 2026 mee te nemen bij de berekening van de kostendeekkende tarieven afvalstoffenheffing als onderdeel van de begroting 2026.

Aldus besloten in zijn vergadering van 19 december 2024,

, griffier

, voorzitter